

Vad händer
om jag förlorar
jobbet?

Ett utbildningsmaterial om a-kassa

**SVERIGES
A-KASSOR**

INNEHÅLL

Ordlista	3
När du har ett jobb.....	4
Intervju med Samir.....	5
Om du förlorar ett jobb.....	6–7
Intervju med Anna	8
Första dagen du är arbetslös.....	9
Intervju med John.....	10
A-kassornas historia.....	11
Frågor och svar om a-kassan (fråga 1–7)	12
Frågor och svar om a-kassan (fråga 8–15).....	13
Anteckningsblad.....	14–15

Sveriges a-kassor är en organisation som samlar alla a-kassor i Sverige för att bland annat informera och utbilda om a-kassa.

Hejakassa.se

På Sveriges a-kassors sajt www.hejakassa.se finns det

- mer fakta och fler övningar om a-kassa
- ljudinspelningar av texter och dialoger
- facit till alla övningar.

I häftet hänvisar vi till innehållet på hejakassa.se

Mer fakta eller övningar.

Lyssna på texten.

ORDLISTA

A-kassa Organisation som betalar ut ekonomisk ersättning till arbetslösa.

Arbetslöshetskassa
Betydelsen av ordet a-kassa.

Anställd Person som arbetar åt till exempel ett företag och får lön för arbetet.

Arbetsgivare Anställer och betalar människor för att de arbetar.

Arbetsgivaravgift Pengar arbetsgivare betalar in till Skatteverket för varje person den betalar lön till.

Arbetslös Person som inte har något arbete.

Arbetslagare Person som är anställd.

BankID Din namnteckning på internet.

CV Lista på en persons utbildning och tidigare arbeten.

Deltidsjobb Arbeta mindre än heltid, till exempel 75 procent.

Bransch Företag eller personer som arbetar med samma varor eller tjänster.

E-legitimation Namnteckning på internet.

Ersättning Pengar du får när du är arbetslös eller sjuk.

Facket Förening för arbetstagare med samma yrke, samma utbildning eller som är i samma bransch.

Fackförbund Betydelsen av ordet facket.

Företag Person eller organisation som säljer varor eller tjänster.

Företagare Person som jobbar i ett eget företag.

Försäkring Avtal med försäkringsbolag som gör att du kan få pengar, till exempel vid brand.

Grundersättning Pengar arbetslösa personer som inte är med i en a-kassa kan få.

Heltidsjobb Jobba ungefär åtta timmar per dag eller 40 timmar i veckan.

Inkomst Pengar du får, till exempel från arbete, barnbidrag och a-kassa.

Inkomstbaserad ersättning Pengar arbetslösa som är medlemmar i en a-kassa kan få. Ersättningen beror på din lön på tidigare arbete.

Intervju Samtal där en person ställer många frågor till någon.

Jobba svart Att få lön och inte betala skatt. Arbetsgivaren betalar inte heller skatt. Det är olagligt att jobba svart i Sverige.

Konkurs När ett företag inte kan betala sina räkningar.

Lön Pengar du får när du arbetar.

Medlem Person som är med i till exempel facket eller en förening.

Medlemskap Att vara medlem i till exempel a-kassan, facket eller en förening.

Mobilt BankID Din namnteckning på internet för telefon eller surfplatta.

Skatt Pengar du betalar av din inkomst till exempelvis stat och kommun.

Sociala avgifter Avgifter arbetsgivare betalar till Skatteverket för de anställda. Pengarna går till de anställdas föräldrapenning, sjukpenning och pension.

Säga upp Arbetsgivaren meddelar att en person måste sluta på sitt arbete.

Säga upp sig En person meddelar arbetsgivaren att hen vill sluta.

Uppsagd En person som inte får fortsätta på sitt arbete.

Villkor Ett krav för att man ska göra eller få något, till exempel att körkort är ett villkor för att få ett jobb.

NÄR DU HAR ETT JOBB

Det är bra och positivt att ha ett jobb. Men några kanske är oroliga. Vad händer om jag förlorar jobbet? Hur klarar jag ekonomin om jag inte får lön? Här berättar vi vad en a-kassa är och vem som kan få pengar från den.

A-kassa är en förkortning av ordet arbetslöshetskassa. A-kassorna betalar ut ekonomisk ersättning till den som är arbetslös. Du kan gå med i a-kassan första dagen på jobbet. För att vara medlem får du betala en avgift. Du som är arbetslös kan också gå med i a-kassan, men då måste du ha arbetat tidigare. A-kassan är en frivillig försäkring.

Villkor

För att du ska kunna få pengar från a-kassan finns några villkor. Det finns medlemsvillkor och arbetsvillkor. Ett medlemsvillkor är att du ska ha varit medlem i 12 månader för att få full a-kassa. Det betyder att du kan få 80 procent av din tidigare lön.

Ett arbetsvillkor är att du ska ha arbetat minst 6 månader under det senaste året. Arbetet kan vara som anställd eller arbete i eget företag.

Hur mycket pengar du får i ersättning från a-kassan beror på hur många timmar du har arbetat, vilken inkomst du har haft och hur många timmar per vecka du är arbetslös.

Bli medlem

De flesta som jobbar i Sverige väljer att bli medlem i en a-kassa. Du behöver inte vara svensk medborgare för att vara med i a-kassan. Det går bra att vara medlem om du arbetar i Sverige och har ett samordningsnummer. Du ska också ha en arbetsgivare eller ett eget företag som betalar skatt och sociala avgifter för dig.

Berätta och diskutera

Fråga och svara i par eller grupp.

- Hade du hört ordet a-kassa förut? Om ja, vad visste du?
- Vad är positivt med att vara med i a-kassan?
- Finns det något negativt med att vara medlem?

Rätt eller fel?

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter meningen.

1. A-kassa betyder arbetskassa.
2. A-kassan ger ersättning till arbetslösa.
3. Alla får lika mycket ersättning från a-kassan.
4. Bara svenska medborgare kan vara med i a-kassan.

Jämför med ditt födelseland

Fråga och svara i par eller grupp.

- Arbetade du i ditt födelseland? Om ja, var du arbetstagare eller arbetsgivare?
- Var det lätt eller svårt att få ett arbete?

www.hejakassa.se

Grammatik – skriv rätt ordklass.

SAMIR

Samir är 35 år och kom till Sverige för fem år sedan. Han började på sfi direkt och jobbade samtidigt halvtid på en restaurang. Han gick med i en a-kassa när han började jobba. Nu är Samir utbildad kock och har öppnat en egen restaurang.

Läs i par

Hej Samir. Hur är det?

Det är bra. Mycket bra.

Har det hänt något speciellt?

Ja, jag har öppnat en restaurang.

Kul! Var ligger den?

I Marielund, ganska nära centrum.

Det vet jag var det är. Går det bra?

Ja, vi har fullt med gäster varje lunch.

Då har du det bra – både nu och i framtiden.

Allt är bra nu, men framtiden vet jag inget om.

Fortsätter du att vara medlem i a-kassan?

Ja, men nu är jag med i en a-kassa för företagare.

Det visste jag inte att det finns.

Jag bytte a-kassa när jag öppnade restaurangen.

Betyder det att du får pengar om den går i konkurs?

Ja, jag har ekonomiskt skydd under tiden jag söker nytt jobb.

Det låter bra!

Du måste komma till restaurangen. Vi har öppet sex dagar i veckan.

Vad heter den?

Nya smaker! Välkommen!

Vad är rätt om Samir?

Sätt kryss för rätt svar.

1. Har han jobb?

- A Ja, han har ett eget företag.
- B Nej, han studerar på sfi.
- C Nej, han utbildar sig till kock.

2. Hur klarar han ekonomin?

- A Han är med i en a-kassa för kockar.
- B Han får ersättning sex dagar i veckan.
- C Hans restaurang går bra och han tjänar pengar.

www.hejakassa.se

Fyll i de ord som saknas i texten.

OM DU FÖRLORAR DITT JOBB

Du kan få ersättning från en a-kassa under tiden du söker jobb. Hur mycket pengar du får beror på hur många timmar du har arbetat, vilken inkomst du har haft och hur många timmar per vecka du är arbetslös. Kontakta din a-kassa för att få veta vilken ersättning du kan få. Personer som inte är med i någon a-kassa kan få en lägre ersättning. Den kallas grundersättning.

Olika typer av ersättning

Grundersättning

Du söker ersättningen hos Alfa-kassan. Grundersättningen är högst 8 000 kronor i månaden före skatt. Ersättningen beror på hur mycket du har jobbat tidigare.

Du kan söka grundersättning om:

- Du inte är medlem i en a-kassa.
- Du har varit medlem i en a-kassa kortare tid än tolv månader.
- Du är 20 år eller äldre.
- Du har arbetat minst sex månader under det senaste halvåret.
- Du är anmäld på Arbetsförmedlingen och aktivt söker nytt jobb.

Inkomstbaserad ersättning

Du söker ersättning hos den a-kassa som du är medlem i. Den inkomstbaserade ersättningen är högst 80 procent av din tidigare lön. Den är högst 20 000 kronor per månad före skatt.

Du kan söka inkomstbaserad ersättning om:

- Du är medlem i en a-kassa.
- Du har varit medlem i en a-kassa de senaste tolv månaderna.
- Du är anmäld på Arbetsförmedlingen och aktivt söker nytt jobb.

Ingen ersättning

Du har inte rätt till ersättning om:

- Du har arbetat mindre än halvtid senaste året.
- Du har arbetat svart.

Diskutera

Fråga och svara i par eller grupp.

- Är det ett bra system att arbetslösa kan få ersättning? Varför? Varför inte?
- Är det bra att man måste vara 20 år får att få grundersättning. Varför? Varför inte?
- Är det bra att arbetslösa som är med i a-kassan får mer i ersättning än de som inte är med?

Jämför med ditt födelseland

Fråga och svara i par eller grupp.

- Vad gör personer som blir arbetslösa?
- Hur klarar de ekonomin?
- Finns det någon försäkring eller annat skydd?

Vad är rätt?

Sätt kryss för rätt svar.

Vem kan få grundersättning?

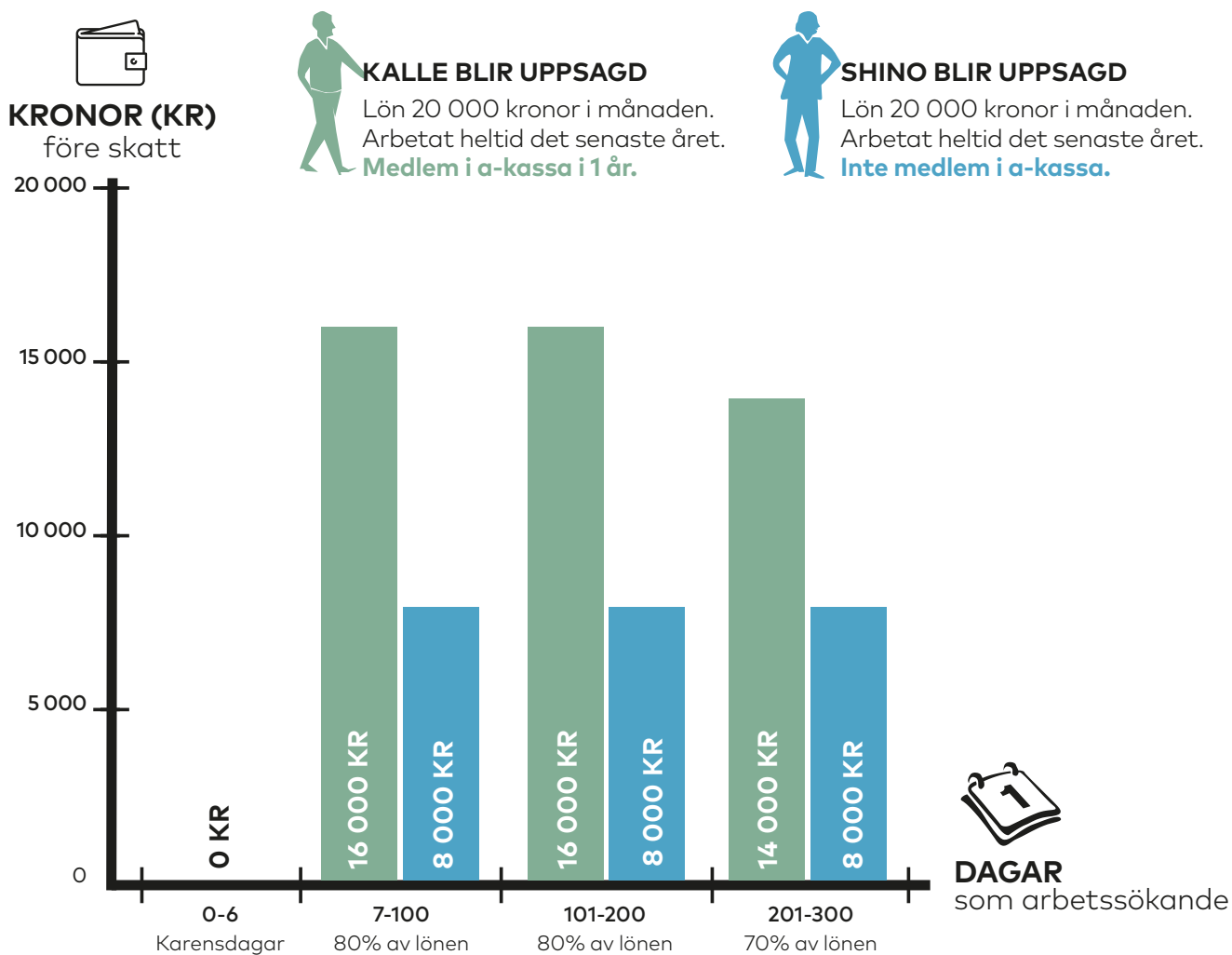
1. En arbetslös man, 18 år som har arbetat halvtid senaste året.
2. En arbetslös kvinna som arbetat heltid och inte är anmäld på Arbetsförmedlingen.
3. En arbetslös man, 41 år, anmäld på Arbetsförmedlingen som aktivt söker jobb.

Vad är rätt?

Sätt kryss för rätt svar.

Vem kan få inkomstbaserad ersättning?

1. En arbetslös kvinna, anmäld på Arbetsförmedlingen som varit medlem i en a-kassa i tre månader.
2. En arbetslös man, anmäld på Arbetsförmedlingen som aktivt söker jobb, arbetat heltid och varit medlem i en a-kassa i tre år.
3. En arbetslös kvinna, anmäld på Arbetsförmedlingen, som aktivt söker jobb, arbetat heltid och varit medlem i en a-kassa i tre månader.

Ersättningen är ett exempel. Din ersättning påverkas av vilken inkomst du har haft, om du varit sjukskriven, hur många timmar du har arbetat eller om du har barn. Om du säger upp dig själv får du 0 kronor i ersättning de första 45 dagarna. De kallas avstängningsdagar.

www.hejakassa.se

Statistik och diagram.

ANNA

Anna är 30 år och fick sitt första lärarjobb när hon var 25. Då gick hon med i en a-kassa. Nu är hon uppsagd från skolan där hon jobbar. Kommunen ska stänga några skolor så det finns inte arbete till alla lärare. Hennes inkomst är 32 000 kronor i månaden före skatt.

Läs i par

Hej Anna! Hur är det med dig?

Det är både bra och dåligt.

Berätta. Vad är det som inte är bra?

Jag är uppsagd från skolan där jag har jobbat i flera år.

Varför det?

Kommunen ska stänga några skolor, så det är för många lärare.

Det var tråkigt att höra.

Ja, det är inte roligt att vara arbetslös. Jag tycker om att jobba.

Hur klarar du ekonomin?

Ganska bra. Jag får ersättning från a-kassan varje månad.

När gick du med?

Jag gick med när jag fick mitt första jobb och det är jag glad för.

Hur mycket får du varje månad?

20 000 kronor per månad före skatt.

Hur länge får du det?

I fyra månader ungefär. Efter det får jag 16 700 kronor per månad i nio månader.

Det är bra, men hoppas att du hittar ett nytt jobb snart.

Tack! Jag ska på intervju i morgon eftermiddag.

Vad är rätt om Anna?

Sätt kryss för rätt svar.

1. Har hon jobb?

- A Ja, hon började förra veckan.
- B Ja, hon jobbar på en skola.
- C Nej, hon har inget jobb nu.

2. Hur klarar hon ekonomin?

- A Hon får pengar från kommunen.
- B Hon får ersättning från a-kassan.
- C Hon lånar pengar av sina föräldrar.

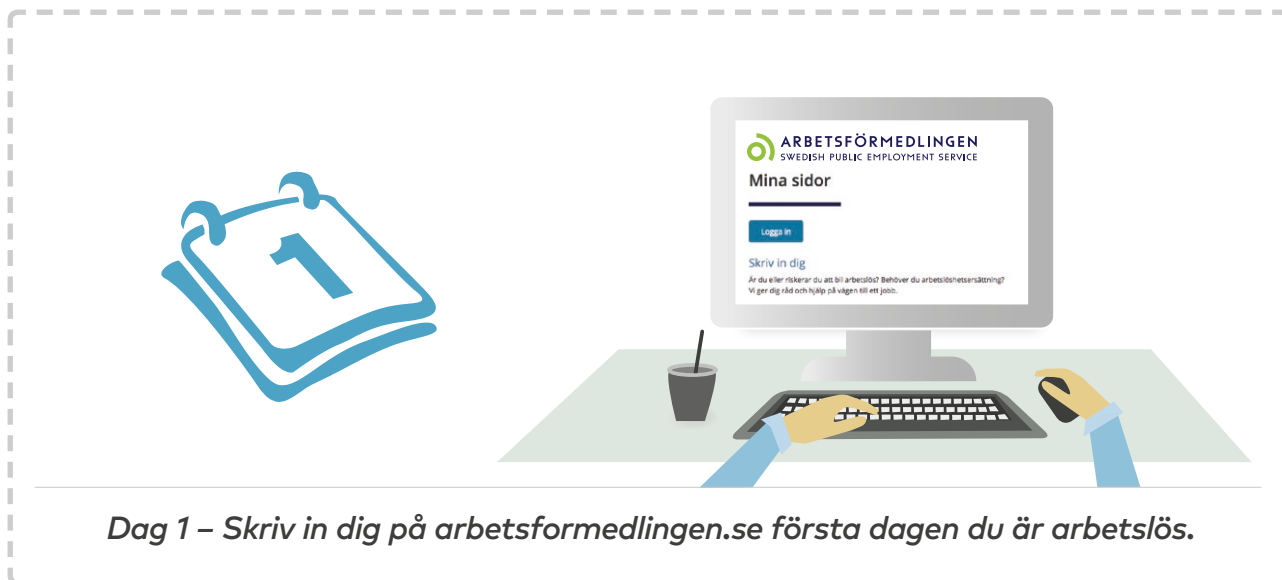
www.hejakassa.se

Fyll i de ord som saknas i texten.

FÖRSTA DAGEN DU ÄR ARBETSLÖS

Du ska skriva in dig på Arbetsförmedlingen första dagen du är arbetslös. Då kan du ansöka om ersättning från a-kassan och få hjälp att hitta ett jobb.

Gör så här

Medlem i a-kassa

Inte medlem i a-kassa

Möte med Arbetsförmedlingen

- Tänk på vad du vill arbeta med.
- Ta med betyg och intyg från tidigare arbetsplatser.
- Skriv ett cv och kontrollera att allt är rätt.

På första mötet pratar ni om vad du kan arbeta med, vilka jobb du söker och vilken hjälp Arbetsförmedlingen kan ge dig för att du ska hitta ett arbete.

Snabbare och bättre hjälp

Med e-legitimation kan du få snabbare och bättre hjälp av Arbetsförmedlingen och a-kassan. E-legitimation betyder elektronisk legitimation. Det är som din namnteckning på internet. BankID och Mobilt BankID är exempel på e-legitimation. Du kan få BankID hos din bank. Du kan ha det i mobil, surfplatta eller dator.

Med e-legitimation kan du:

- Boka tid för ditt första möte med Arbetsförmedlingen.
- Lämna uppgifter till din a-kassa.
- Ställa frågor till Arbetsförmedlingen och a-kassan.

JOHN

John är 25 år och arbetar som lastbilsförare. Hans inkomst är 26 000 kronor före skatt. John hör av andra på jobbet att företaget ska säga upp personal. Då blir han orolig och går med i a-kassan. Sedan får han veta att fyra personer ska bli uppsagda och att han är en av dem.

Läs i par

Hej John! Hur är läget?

Så där. Jag har varit arbetslös i några månader.

Jag trodde att du jobbade som lastbilsförare?

Jag gjorde det, men fyra personer blev uppsagda.

Och du var en av dem?

Ja, tyvärr. Jag hade inte jobbat på företaget så länge.

Hur klarar du ekonomin? Räcker pengarna?

Nej, jag måste låna av mina föräldrar till hyra och annat.

Får du ingen ersättning från jobbet eller a-kassan?

Jo, jag får 8 000 kronor i grundersättning från a-kassan.

Jag trodde att man fick mer från a-kassan?

Det kan man få om man har varit medlem 12 månader eller mer.

Hur länge har du varit medlem?

I fem månader. Jag gick med när jag förstod att företaget hade problem.

Är du fortfarande arbetslös?

Ja, men jag ska börja ett nytt jobb om två veckor.

Grattis! Det var roligt att höra.

Tack! Jag hoppas att jag inte behöver låna pengar igen.

I framtiden får du högre ersättning om du blir arbetslös.

Bra, för det är inte roligt att låna pengar.

Vad är rätt om John?

Sätt kryss för rätt svar.

1. Har han jobb?

- A Nej, han hjälper sina föräldrar.
- B Nej, inte nu, men om ett par veckor.
- C Ja, han jobbar som lastbilsförare.

2. Hur klarar han ekonomin?

- A Han får a-kassa och han får pengar av sina föräldrar.
- B Han lånar pengar av företaget och av sina föräldrar.
- C Han får a-kassa och han lånar pengar av sina föräldrar.

www.hejakassa.se

- Fyll i de ord som saknas i texten.
- **Uttal** – vokaler.

A-KASSORNAS HISTORIA

A-kassorna har funnits i Sverige sedan slutet av 1800-talet. Förr hade ofta fackförbund egna a-kassor och hjälpte sina arbetslösa medlemmar med pengar. Fackförbund är föreningar för arbetstagare som har samma yrke, är i samma bransch eller har samma utbildning. Många säger bara facket istället för hela ordet fackförbund.

När a-kassan startade var pengarna ett resebidrag. Det var för att arbetslösa medlemmar skulle kunna söka arbete på annan ort. De flesta som fick ersättning från a-kassan var män och de som hade familjer att försörja fick mer pengar än andra.

Det finns många skillnader mellan hur det var när a-kassorna startade och hur det är i dag. Nu kommer pengarna till a-kassan både från medlemsavgifter och arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifter är avgifter som arbetsgivaren betalar för varje person som den betalar lön till.

Tidigare fick a-kassan alla sina pengar från medlemmarnas avgifter. Därför hade inte a-kassorna så bra ekonomi och ersättningen till de arbetslösa var låg.

Nu beror ersättningen från a-kassan på vilken inkomst personen hade när hen arbetade. En skillnad är också att a-kassorna och fackförbunden i dag är olika organisationer. Du kan vara medlem i en a-kassa utan att vara med i facket och tvärtom.

Katarinatunneln 29 juni 1933. Några av de 800 arbetarna i tunneln. Fotograf: okänd, Stockholmskällan, Stockholms stad.

www.hejakassa.se

Grammatik – skriv verben i då-tid (preteritum).

Rätt eller fel?

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter mening.

1.	Förr hade fackförbund ofta egna a-kassor.	☐
2.	Det var mest män som fick pengar från a-kassan.	☐
3.	Förr betalade arbetsgivaren pengar till a-kassorna.	☐
4.	I början var a-kassan pengar till semesterresor för arbetslösa.	☐
5.	Förr kom alla pengar till a-kassan från medlemsavgifter.	☐

FRÅGOR OCH SVAR OM A-KASSAN (FRÅGA 1-7)

1 Vad betyder a-kassan?

A-kassan är en förkortning av ordet arbetslöshetskassa.

2 Vad gör a-kassan?

A-kassan betalar ekonomisk ersättning om du blir arbetslös.

3 Vem kan gå med i a-kassan?

Alla som arbetar i Sverige eller har arbetat i Sverige kan bli medlemmar i a-kassan.

Du behöver inte vara svensk medborgare för att vara med i a-kassan.

Du måste ha en arbetsgivare eller ha ett eget företag som betalar skatt och sociala avgifter för dig.

4 Vilken a-kassa ska jag gå med i?

Det finns ungefär 25 olika a-kassor i Sverige. På webbplatsen hejakassa.se får du hjälp att hitta en a-kassa som passar ditt yrke eller din utbildning.

5 Hur mycket kostar det att vara medlem i a-kassan?

Du betalar ungefär 100–150 kronor i månaden för att vara medlem i a-kassan.

6 Vem får ersättning från a-kassan?

Alla som uppfyller villkoren får ersättning från a-kassan. Du måste bland annat vara inskriven på arbetsförmedlingen och du ska ha arbetat minst sex månader innan du blev arbetslös. Politikerna bestämmer villkoren för att få a-kassa.

7 Får alla lika mycket ersättning från a-kassan?

Nej, ersättningen beror på hur mycket du jobbade och hur mycket du tjänade innan du blev arbetslös.

Ordkunskap 1

Välj det ord i rutan som passar i meningen. Skriv ordet på raden.

arbetslöshetskassa ersättning medborgare medlemsavgift villkor

- 1 A-kassan är en förkortning av ordet _____.
- 2 A-kassan kan ge dig _____ om du blir arbetslös.
- 3 Den som arbetar kan betala _____ till en a-kassa.
- 4 Du behöver inte vara svensk _____ för att vara med i a-kassan.
- 5 Politikerna bestämmer de _____ som gäller för att få a-kassa.

FRÅGOR OCH SVAR OM A-KASSAN (FRÅGA 8-15)

8 Hur mycket får jag i ersättning om jag är med i a-kassan?

Om du har varit medlem i a-kassan mer än ett år kan du få högst 20 000 kronor per månad före skatt. Om du har varit medlem i a-kassan mindre än ett år kan du få högst 8 000 kronor per månad före skatt.

9 Får jag ersättning om jag inte är med i a-kassan?

Ja, du kan få grundersättning som är högst 8 000 kronor per månad före skatt om du har jobbat heltid i ett år. Om du har jobbat mindre så får du lägre ersättning.

10 Hur länge får jag ersättning från a-kassan?

Du får ersättning från a-kassan så länge du är arbetslös, men högst tretton månader normalt. Du kan få sju extra månader om du har barn under 18 år.

11 Ska jag betala skatt på pengarna från a-kassan?

Ja, skatten dras av automatiskt innan du får ersättningen.

12 Kan jag byta a-kassa?

Det går bra att byta a-kassa om du får jobb i en ny bransch. Du kan också byta a-kassa om du startar ett eget företag.

13 Är a-kassan en försäkring?

Ja, det är ungefär som en försäkring av din lön på samma sätt som du försäkrar din bil eller bostad.

14 Hur många a-kassor finns i Sverige?

I dag finns det ungefär 25 olika a-kassor i Sverige. Samma villkor gäller för alla a-kassor.

15 Vad gör Arbetsförmedlingen, a-kassan och Försäkringskassan?

Arbetsförmedlingen hjälper dig att söka jobb om du är arbetslös. A-kassan räknar ut hur mycket ersättning du har rätt till och betalar ut pengar. Försäkringskassan betalar ut ersättning om du till exempel blir sjuk eller är föräldraledig.

Ordkunskap 2

Välj det ord i rutan som passar i meningen. Skriv ordet på raden.

arbetsgivare arbetslös grundersättning skatt företag

- 1 Arbetsförmedlingen hjälper dig att söka jobb om du blir _____.
- 2 Arbetslösa personer som inte är med i a-kassan kan få _____.
- 3 Du ska betala _____ på de pengar du får från a-kassan.
- 4 Du kan byta a-kassa om du startar eget _____ eller börjar i ny bransch.

A large white rectangular area with rounded corners containing 25 horizontal blue lines for writing.

Lined writing area with horizontal lines.

Beställ fler häften kostnadsfritt på www.hejakassa.se
Välkommen att kontakta oss på telefon 08-555 138 00
eller via mejl info@sverigesakassor.se om du har frågor.